

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ G. P.**, bývajúcej v O., **2/ V. Š.**, bývajúcej v S., **3/ V. P.**, bývajúceho v B., **4/ M. P.**, bývajúcej v B.B., **5/ F. P.**, bývajúceho v B.B., všetci zastúpení JUDr. M. T., advokátkou v B., proti žalovanému **Š. P.**, bývajúceho v P., zastúpenému JUDr. P. Z., advokátom v P., **o zaplatenie 30 941,47 € (932 142,85 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 4 C 98/2008, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. januára 2010 sp. zn. 19 Co 305/2009, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28. januára 2010 sp. zn. 19 Co 305/2009 a rozsudok Okresného súdu Prievidza zo 7. augusta 2009 č. k. 4 C 98/2008-116 a vec vracia Okresnému súde Prievidza na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza rozsudkom zo 7. augusta 2009 č. k. 4 C 98/2008-116 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ G. P., 2/ V. Š., 3/ V. P. a 5/ F. P., každému po 6 143,44 € a žalobkyni 4/ M. P. sumu 877,63 €, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Návrh čo do zvyšku zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že podľa rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Prievidzi, č. k. X. zo 17. novembra 1986 nehnuteľnosti v k.ú. B. a v k.ú. D. nadobudol M. P., otec žalovaného, s povinnosťou výplaty ustupujúcim dedičom po 500 Kčs, v lehote 3 dní odo dňa obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie. Okresný súd uviedol, že podľa rozhodnutia štátneho notárstva bola výplata dedičom od M. P. viazaná na obdržanie výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie. M. P. za svojho života žiadnu zo zdedených nehnuteľností nepredal. Konštatoval, že povinnosť M. P. nie je

povinnosťou, ktorá by zanikla smrťou, táto povinnosť potom prešla aj na jeho právnych nástupcov, v predmetnej veci na žalovaného. Okresný súd uviedol, že pokiaľ žalovaný zdedil predmetné nehnuteľnosti po svojom právnom predchodcovi – M. P., prešla na neho povinnosť M. P.. Rozhodnutie bývalého štátneho notárstva, ktorým bola schválená dohoda dedičov o vypořádání dedičstva po J. P., možno považovať za dohodu, ktorá, zakladajúc majetkové právo, zaväzovala nielen dedičov, ale aj ich právnych nástupcov. Ustupujúcim dedičom táto dohoda umožnila domáhať sa nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými. Ak teda žalovaný obdržal výnos zo zdedených pozemkov, ktorými je vyplatená kúpna cena zodpovedajúca predanému spoluvlastníckemu podielu, u nehnuteľnosti parc. č. KN X., potom je žalovaný povinný ustupujúcim dedičom 1/, 2/, 3/ a 5/ zaplatiť podiel zodpovedajúci ich dedičskému podielu. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že ak kúpna cena bola vo výške 1 295 541 Sk, potom podielu 1/7-ina zodpovedá 185 077,28 Sk (6 143,44 €). Nad sumu 6 143,44 € návrh žalobcov považoval za nedôvodný. Žalobkyňa 4/ je dedičkou po nebohom M. P. v podiele 1/4-ina, jej podiel zodpovedá 1/28 v sume 26 439,61 Sk (877,63 €). Nad túto sumu vo vzťahu k žalobkyni 4/ návrh zamietol. Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že z hľadiska hodnoty pôdy a jej charakteru, keď sa pôda nespotrebuje ani neopotrebovávajú, nerozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcom každému po 500 Kčs, pretože to nezodpovedá právu ustupujúceho dediča, keď hodnota pôdy v užívaní socialistickej organizácie v čase prejednávania dedičstva po nebohom J. P. bola posudzovaná inak, nie trhovo. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. O.s.p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcov rozsudkom z 28. januára 2010 sp. zn. 19 Co 305/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom 1/ až 5/ každému po 16,59 €. Vo zvyšnej časti návrh žalobcov zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v prípade, ak súd v sporovom konaní rozhoduje o otázkach súvisiacich s konaním o dedičstve, vychádza z rozhodnutia, ktoré bolo v dedičskom konaní vydané. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva možnosť opätovného posúdenia dohody dedičov o vypořádání dedičstva, ktorá bola bývalým štátnym notárstvom, resp. súdom schválená (§ 39 ods. 2 Notárskeho poriadku a § 175q ods. 1 písm. c/ O.s.p.). S ohľadom na uvedené krajský súd nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalovanému ako právnenému nástupcovi po M. P. vznikla povinnosť vyplatiť žalobcom ako ustupujúcim dedičom za odpredané nehnuteľnosti sumu nad 500 Sk (16,59 €). Táto povinnosť právnenému predchodcovi žalovaného mala vyplývať z rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Prievidzi

zo 17. novembra 1986 sp. zn. X., ktorým bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej vznikla M. P. povinnosť vyplatiť už vymenovaným ustupujúcim dedičom v lehote 3 dní od obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie každému po 500 Kčs. Odvolací súd zastával názor, že žalovaného ako právneho nástupcu po M. P. zaväzuje rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva na povinnosť vyplatiť ustupujúcich dedičov sumou po 500 Sk. Krajský súd preto rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanému uložil, aby žalobcom 1/ až 5/ zaplatil každému po 16,59 €, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšujúcej časti nepovažoval návrh žalobcov za opodstatnený. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovení § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, ktoré odôvodnili ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. Uviedli, že s rozhodnutím odvolacieho súdu nesúhlasia, nakoľko mali s M. P. dohodu, že v prípade predaja zdedených nehnuteľností patrí každému zo súrodencov rovnaký podiel, podľa výšky sumy za ktorú sa nehnuteľnosť predá. Z tohto dôvodu nepodali návrh na vyrovnanie dedičských podielov. Žalobcovia mali za to, že v zmysle dohôd s M. P. ako aj so žalovaným majú obdržať čiastku za predaj každého z pozemkov – nie iba sumu 16,59 €, nakoľko ide o veľké množstvo pozemkov v miliónových hodnotách, výt'azok z ktorých takto nespravodlivo obdrží len jedna osoba. Žalobcovia ďalej poukázali na skutočnosť, že v čase smrti J. P. sa presadzovalo dedenie pôdy len jedným z dedičov, preto súhlasili, že pozemky zdedí najstarší súrodenec. Uviedli, že notár rozhodujúci v tomto dedičskom konaní mal za to, že hodnota všetkej zdedenej pôdy bola v čase rozhodovania 4 000 Kčs (1/8 x 500), z čoho im analogicky vyplýva, že by sa mala brať do úvahy dnešná hodnota, za ktoré sa pozemky predávajú a z tejto hodnoty sa potom vyráta príslušný podiel každého z dedičov. V závere poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2003 sp. zn. 5 Cdo 96/2000. Na základe vyššie uvedeného navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcov rozsudkom podľa ustanovenia § 243b O.s.p. zamietnuť z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré

možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Vady v zmysle § 237 O.s.p. dovolatelia nenamietali, tieto najavo v dovolacom konaní ani nevyšli.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Dovolatelia tvrdili, že konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a že rozhodnute súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Podľa § 18 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 1991 socialistickými organizáciami sú štátne, družstevné a spoločenské organizácie, ako aj iné organizácie, činnosť ktorých prispieva k rozvoju socialistických vzťahov.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 122/1975 Zb. je družstvo dobrovoľným združením pracujúcich roľníkov a ostatných pracujúcich pre spoločnú socialistickú poľnohospodársku veľkovýrobu; je ľudovým družstvom a dobrovoľnou spoločenskou organizáciou.

Podľa § 36 ods. 1 písm. a/ zákona č. 122/1975 Zb. členovia družstva združia do spoločného družstevného hospodárenia všetky pozemky (včítane lesných pozemkov a vodných plôch), ktoré vlastní, alebo na ktorých hospodária v čase vstupu do družstva, ako aj pozemky, ktoré získajú neskôr za trvania členstva.

Podľa § 37 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 122/1975 Zb. k pozemkom združeným do spoločného družstevného hospodárenia, prípadne k pozemkom daným za ne do náhradného užívania pri vykonanej hospodársko-technickej úprave pozemkov (ďalej len „združené pozemky“) patrí družstvu právo družstevného užívania. Právo družstevného užívania je bezodplatné a časovo neobmedzené; oprávňuje družstvo k tomu, aby v súlade s právnymi predpismi užívalo združené pozemky na plnenie všetkých úloh, ktoré sú predmetom jeho činnosti. Všetky porasty na združených pozemkoch sú vo vlastníctve družstva.

Žalobcovia sa žalobou zo 6. júna 2008 domáhali voči žalovanému vyplatenia peňažného plnenia, ktoré si nárokovali na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Prievidzi zo 17. novembra 1986 sp. zn. X.. Rozhodnutím štátneho notárstva bola schválená dohoda dedičov o vypořiadaní dedičstva, v zmysle ktorej nehnuteľnosti v k.ú. B. a v k.ú. D. nadobudol M. P. s povinnosťou vyplatiť ustupujúcim dedičom M. P., G. P., V. Š., V. P., M. P., F. P. a J. P. v lehote 3 dní odo dňa obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie každému po 500 Kčs. Schválená dohoda teda podmienila vyplatenie ustupujúcich dedičov obdržaním výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie.

Výnosom rozumieme zvýšenie hodnoty akéhokoľvek druhu majetku (hmotného a investičného) v peňažnom prevedení. Za výnos z pôdy môžeme považovať aj výsledok hospodárenia – úrodu. V súčasnom ponímaní sa výnosom z pôdy rozumie najmä renta (t.j. platba za užívanie výrobného faktora – pôdy). Z odôvodnenia súdov nižšieho stupňa vyplýva, že schválenú dohodu dedičov o vypořiadaní dedičstva vykladali v tom zmysle, že obdržaním výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie rozumeli obdržanie finančných prostriedkov za predaj nehnuteľností uvedených v predmetnom rozhodnutí.

S týmto výkladom schválenej dohody dedičov o vypořiadaní dedičstva nemožno súhlasiť. Podľa názoru dovolacieho súdu je predmetnú schválenú dohodu dedičov potrebné vykladať v zmysle právnych noriem účinných v čase jej schválenia. Z odôvodnenia rozhodnutia Štátneho notárstva v Prievidzi sp. zn. X. vyplýva, že schválená dohoda dedičov sa týkala pôdy, ktorá bola v tom čase v užívaní socialistickej organizácie. Takéto organizácie boli právnickými osobami, t. j. mali spôsobilosť na práva a povinnosti. Socialistické organizácie boli kolektívy pracujúcich, činnosť ktorých prispievala k rozvoju socialistických vzťahov. Socialistické organizácie môžeme rozdeliť na štátne, družstevné a spoločenské

organizácie. Z družstevných organizácií mali subjektivitu predovšetkým samy družstvá. K základným črtám družstevných organizácií patrilo, že hlavná náplň ich činnosti bola činnosť hospodárska, ďalej že zásadne hospodárili s majetkom, ktorý bol v družstevnom vlastníctve alebo správe (užívaní), a konečne, že ich vnútorná organizácia i činnosť bola ovládaná zásadou družstevnej demokracie. Z obsahu spisu Štátneho notárstva v Prievidzi sp. zn. X. vyplýva, že poručiteľ J. P. bol za svojho života členom socialistickej organizácie – jednotného roľníckeho družstva. V jednotnom roľníckom družstve bola združená pôda s režimom práva družstevného užívania. Podľa hore citovaného zákona o poľnohospodárskom družstevníctve a podľa vzorových stanov JRD každý člen družstva bol povinný združiť do spoločného družstevného hospodárenia všetky svoje pozemky. Právo družstevného užívania pôdy bolo výslovne bezplatné a časovo neobmedzené. Majiteľovi pozemkov takto zostávalo „holé“ vlastníctvo, bez akýchkoľvek oprávnení. K prevodom nehnuteľností mohlo dôjsť, ale vyžadovali sa najrôznejšie súhlasy a potvrdenia. (pozri tiež: Štefanovič, M. POZEMKOVÉ PRÁVO. Bratislava : EUROUNION, 2004. s 39-40). V zmysle ustanovenia § 199 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 1991 nesmela byť poľnohospodárska pôda použitá na zriadenie práva osobného užívania. Z hore uvedeného vyplýva, že pôda, ktorá bola predmetom dohody dedičov, bola v bezplatnom a časovo neobmedzenom užívaní jednotného roľníckeho družstva, k jej prevodu mohlo dôjsť len po získaní najrôznejších súhlasov a oprávnení, jej predaj do súkromného užívania bol zákonom vylúčený a že majiteľ tejto pôdy disponoval len s tzv. „holým“ vlastníctvom bez akýchkoľvek oprávnení. Podľa názoru najvyššieho súdu schválenú dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva nemožno vykladať v tom zmysle, že obdržaním výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie treba rozumieť obdržanie finančných prostriedkov za predaj nehnuteľností uvedených v predmetnom rozhodnutí, pretože predaj pôdy zákony v čase jej chválenia neumožňovali. Z rozhodnutia štátneho notárstva nie je jasné, akým spôsobom malo dôjsť k obdržaniu výnosu z pôdy, keďže tá bola v bezplatnom a časovo neobmedzenom užívaní socialistickej organizácie – jednotného roľníckeho družstva. Navyše z predmetného rozhodnutia nie je ani zrejmé, či sa povinnosť vyplatiť ustupujúcich dedičov viaže na obdržanie výnosu z jednotlivých nehnuteľností, alebo toto rozhodnutie zaväzuje vyplatiť ustupujúcich dedičov až po obdržaní výnosu zo všetkých nehnuteľností, ktoré boli predmetom dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva. Rozhodnutie Štátneho notárstva v Prievidzi sp. zn. X. je pre vyššie spomenuté dôvody nejasné a nezrozumiteľné. Na základe takto postavenej schválenej dohody sa nemožno úspešne domáhať na súde vyplatenia peňažného plnenia z predaja jednotlivých nehnuteľností špecifikovaných v tejto dohode,

pretože predmet sporu (žaloba na peňažné plnenie z predaja nehnuteľností) nesúvisí s predmetom schválenej dohody (povinnosť vyplatiť ustupujúcich dedičov v lehote 3 dní odo dňa obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie). Na základe uvedeného potom neobstojí námietka žalobcov, že notár rozhodujúci v dedičskom konaní mal za to, že hodnota všetkej predmetnej pôdy bola v čase rozhodovania 4 000 Kčs (1/8 x 500), z čoho im analogicky vyplýva, že by sa mala brať do úvahy dnešná hodnota, za ktoré sa pozemky predávajú a z tejto hodnoty sa potom vyráta príslušný podiel každého z dedičov, nakoľko sa zo schválenej dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva tak ako bolo povedané vyššie, nemožno domáhať vyplatenia peňažného plnenia z predaja nehnuteľností špecifikovaných v tejto dohode.

Podľa § 13 zákona č. 293/1992 Zb. ak pri vyporiadaní dedičstva podľa doterajších predpisov došlo k nadobudnutiu poľnohospodárskych alebo lesných pozemkov poručiťľa len jedným alebo niektorým z dedičov len preto, že išlo o pozemky v užívaní socialistickej organizácie podľa osobitných predpisov a došlo tým k zníženiu podielov ostatných dedičov v porovnaní s nadobúdateľom týchto pozemkov alebo k opomenutiu dedičov, má oprávnená osoba právo žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojho dedičského podielu v lehote do 30. júna 1993; inak právo zaniká.

Žalobcovia sa tak dostali do situácie, keď na základe dedičskej dohody zdedil všetok majetok po poručiťľovi najstarší súrodenec. Navyše jeho povinnosť vyplatenia ustupujúcich dedičov je v dohode o vyporiadaní dedičstva koncipovaná nejasne, nezrozumiteľne a v dnešnom právnom systéme je prakticky nevykonateľná. Zákon č. 293/1992 Zb. umožňoval v takýchto prípadoch vyrovnať dedičské podiely buď dohodou oprávnenej a povinnej osoby, ktorá bola podkladom pre vydanie osvedčenia o vlastníctve (spoluvlastníctve) alebo cestou súdu. Citovaný zákon určoval aj lehotu na uplatnenie nároku, ktorá bola stanovená do 30. júna 1993, pod následkom zániku nároku (preklúzie). Žalobcovia však svoje zákonné právo na vyrovnanie dedičských podielov nevyužili, čím im nárok v zmysle citovaného zákona zanikol. K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa

o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

Žalobcovia v dovolaní namietali, že mali s M. P. dohodu, v zmysle ktorej v prípade predaja zdedených nehnuteľností patrí každému zo súrodencov rovnaký podiel, podľa výšky sumy, za ktorú sa nehnuteľnosť predá. Žalobcovia rovnako tvrdili, že sám žalovaný v minulosti prejavoval vôľu vyplatiť im finančnú náhradu za predaný pozemok. V tom treba prisvedčiť žalovanému, že takéto tvrdenia žalobcov neboli v konaní riadne preukázané a preto nemožno na náklade týchto nepreukázaných tvrdení (dohôd) vyhovieť žalobe na peňažné plnenie ostatným dedičom z predaja zdedeného pozemku.

Žalobcovia v dovolaní poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2003 sp. zn. 5 Cdo 96/2000, kde už podľa ich názoru bol rozhodnutý totožný spor. V zmysle tohto rozhodnutia najvyšší súd riešil situáciu, keď na základe rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Žiline z 3. júna 1963 sp. zn. D. nadobúdateľom majetku po poručníkovi J. K. sa stal jeho syn F. K. bez povinnosti vyplatiť odstupujúcich dedičov. V dôsledku odvolania ostatných dedičov Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 20. novembra 1964 sp. zn. 7 Co 754/64 napadnuté uznesenie potvrdil avšak s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto náhrada rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov. Dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že aj keď v rozhodnutí sa neuvádzala konkrétna výška náhrady ustupujúcim dedičom (a ani sa uvádzať nemohla, lebo vzhľadom na to, že sa mala odvíjať od skutočne poskytnutej náhrady za pôdu v čase jej scudzenia a nie od jej hodnoty ako predmetu dedičstva, sa mohla stať známou až v budúcnosti), bola určená takým spôsobom, ktorý pri splnení v ňom uvedenej podmienky umožňoval jej vyčíslenie bez akýchkoľvek pochybností. Dovolací súd v tomto prípade vychádzal z jasne a určito vymedzeného rozhodnutia krajského súdu, ktoré stanovilo, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto náhrada rozdelí v rovnakom pomere medzi všetkých dedičov. V súdnej veci však Štátne notárstvo v Prievidzi schválilo dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva, ktorá bola v časti povinnosti vyplatenia ustupujúcich dedičov nejasná a nezrozumiteľná (tak ako bolo uvedené vyššie). Z tohto dôvodu nie je možné rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2003 sp. zn. 5 Cdo 96/2000 na súdnu vec aplikovať.

S poukazom na vyššie uvedené možno preto uzavrieť, že rozhodnutie Štátneho

notárstva v Prievidzi sp. zn. X., ktorým bola schválená dohoda dedičov o vypořádání dedičstva je pre vyššie spomenuté dôvody nejasné a nezrozumiteľné. Na základe takto postavenej schválenej dohody sa nemožno úspešne na súde domáhať vyplatenia peňažného plnenia z predaja jednotlivých nehnuteľností špecifikovaných v tejto dohode, pretože predmet sporu (žaloba na plnenie z predaja nehnuteľností) nekorešponduje s predmetom schválenej dohody (povinnosť vyplatiť ustupujúcich dedičov v lehote 3 dní odo dňa obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie). Súdny nižšieho stupňa preto vec nesprávne právne posúdili, keď schválenú dohodu dedičov o vypořádání dedičstva vykladali v tom zmysle, že obdržaním výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie rozumeli obdržanie finančných prostriedkov za predaj nehnuteľností uvedených v predmetnom rozhodnutí. Súdny nižšieho stupňa si riadne neujasnili predmet sporu. Navyše zákon č. 293/1992 Zb. umožňoval v takýchto prípadoch vyrovnať dedičské podiely buď dohodou oprávnenej a povinnej osoby, ktorá bola podkladom pre vydanie osvedčenia o vlastníctve (spoluvlastníctve) alebo cestou súdu. Citovaný zákon určoval aj lehotu na uplatnenie nároku, ktorá bola stanovená do 30. júna 1993, pod následkom zániku nároku (preklúzie). Žalobcovia však svoje zákonné právo na vyrovnanie dedičských podielov nevyužili, čím im nárok v zmysle citovaného zákona zanikol. Svojou pasivitou sa žalobcovia de facto pripravili o možnosť spravodlivého prerozdelenia dedičstva po nebohom J. P..

Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva vo svojich základoch na nesprávnom právnom posúdení veci (rovnako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa), v dôsledku ktorej vady nebol dostatočne zistený skutkový stav veci, dovolací súd rozsudky súdov nižšieho stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (podľa § 243b ods. 2 veta prvá, § 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová